

MİDAS'IN ÜLKESİ

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Gürcan Banger

www.gurcanbanger.com

E-posta: banger@superonline.com

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'de termal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi için bir strateji (bu amaçla bir iç/dış durum analizi) oluşturmaya çalışalım.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Öncelikle **OLUMLU** yönleri ele alalım.

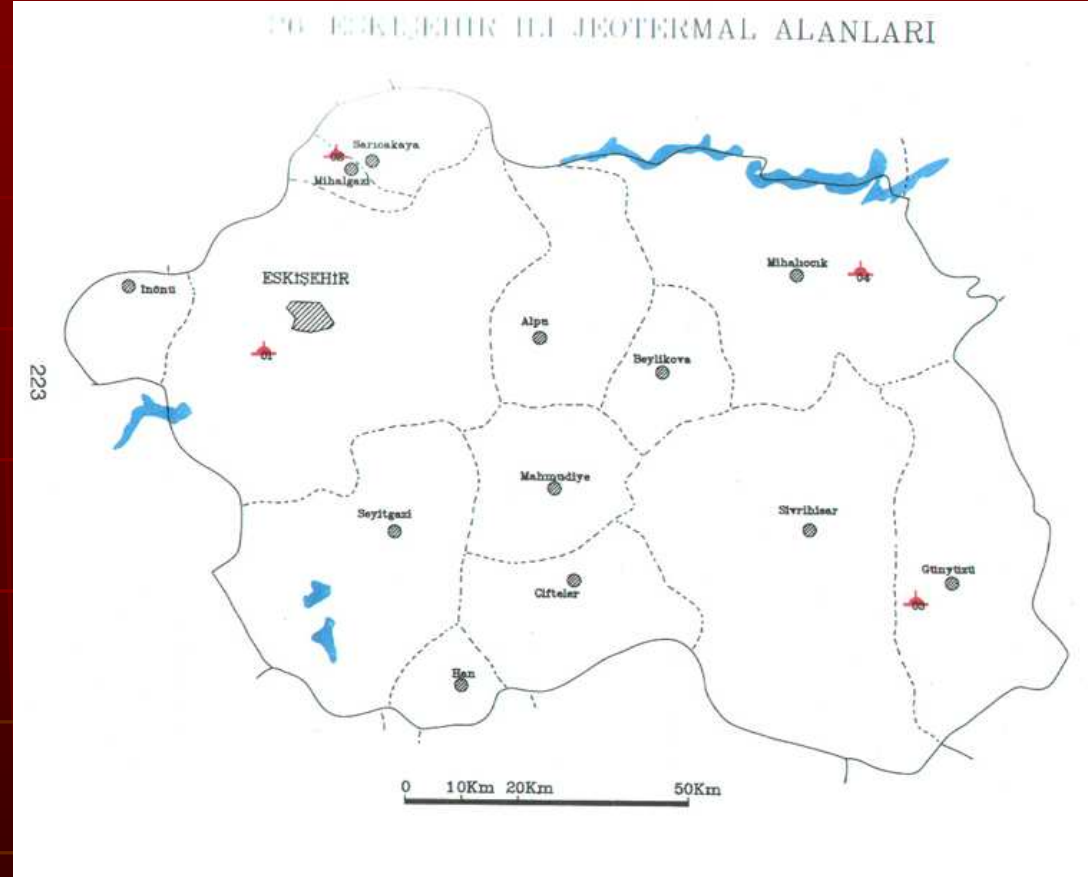
Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- **Eskişehir termal turizm potansiyeli açısından oldukça zengindir.** Çardak kaplıcası maden suyu birinci derecede önemli ve öncelikli termal kaynak suları arasındadır. Yine; Hasırca termal kaynağı ve Sakarılıca termal kaynağı Türkiye'nin üçüncü derece önem ve öncelikli suları arasındadır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal su kaynakları il yüzeyinin tamamına yayılmıştır ve çok sayıda termal kaynak bulunmaktadır

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir il merkezinde en çok kaplıcası ve dolayısıyla su kaynağı bulunan illerimizin başında gelir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir, sağlık hizmetleri ve bu alanda hizmet veren kurum ve kuruluşlar ile bu alanda insan kaynakları açısından ileri ve gelişkindir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- **Eskişehir'de iki üniversite bulunmaktadır.** Osmangazi Üniversitesi'nde tıp fakültesi, sağlık meslek yüksek okulu bulunmaktadır. Fakültede spor hekimliği ana bilim dalı bulunmaktadır. Anadolu Üniversitesi'nde turizm yüksek okulu ile beden eğitimi ve spor yüksek okulu bulunmaktadır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- İl merkezi dışındaki termal kaynaklar çevresi, yüksek nitelikli doğal ve tarihi çevre özelliklerine sahiptir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'de kent turizmi, termalizmi de içine alacak biçimde yeni bir ürün karması olarak düzenlenmeye uygundur.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

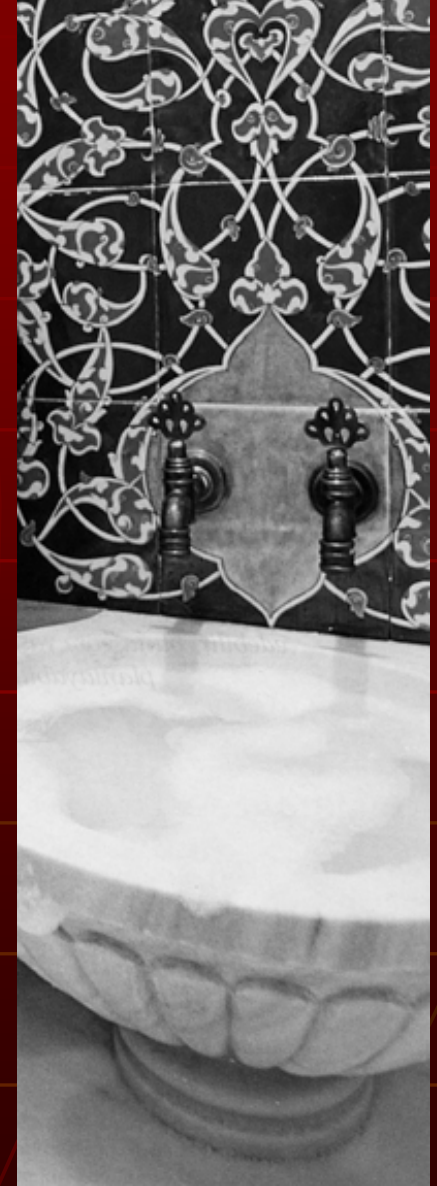
- Eskişehir'de termal girişim ve yatırımlar için uygun miktar ve nitelikte sermaye ile insan kaynağı vardır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'de termalizm hizmetlerinin sunulabilmesi için gerekli teknik donanım ve aygıtları üretebilecek sanayi altyapısı bulunmaktadır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Şimdi de **OLUMSUZ** yönleri ele alalım.

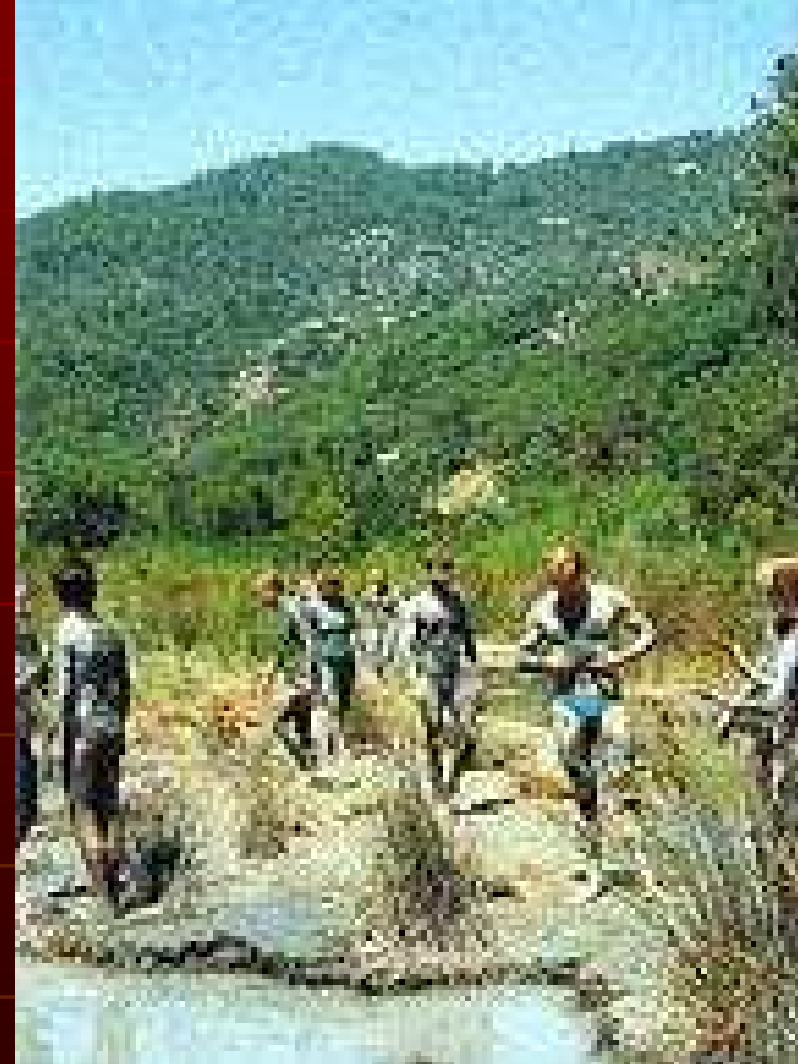

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'deki termal kaynaklar mineral yoğunluğu ve geçerli ölçekler açısından orta niteliktedir. Buna uygun olarak değerlendirilmesi gerekir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal ürün çeşitlemesi açısından orta zenginliktedir. Çamur, buhar gibi diğer ürünlerin yapay yollarla üretilmesi gerekebilir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Sunulabilecek turistik ürün çeşitliliği göz önüne alındığında Eskişehir'de otel vb gibi konaklama kuruluşları henüz yetersiz düzeydedir. Ama gelişmekte olduğu gözlenmektedir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'deki termal su kaynaklarının geliştirilmesi, niteliğinin ve debisinin artırılması, yeni kaynakların bulunması konularından bilimsel ve teknik inceleme / araştırma eksikliği vardır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'de girişim ve yatırım eğilimi yetersizdir. Eskişehir, en büyük 15 il arasında toplam istihdam içinde işveren oranının en düşük olduğu ildir. (%4,55)

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'de resmi ve sivil önderlik eksikliği vardır. Bu bağlamda ne devlet kurum ve kuruluşları ne de sivil örgütler hiza önderi olamamışlardır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Özellikle kent merkezindeki termal kaynakların değerlendirilmesinin önünde kent rantı vardır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal potansiyelin değerlendirilmesi açısından bakıldığında; Eskişehir'in çevresinde güçlü rakipler vardır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yerel girişimciler ile resmi / sivil kuruluşlarda proje / projelendirme fikri çok gelişkin değildir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Şimdi Eskişehir'in termalizm hedefine bir bakalım:
 - Ekonomik hedef: **“Yerel üret, global sat, yerel yatır.”**
 - Termalizm hedefi: **“Termalizmi de içine alan bir turistik karma yarat ve ekonomik hedefe uygun pazarla.”**

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal potansiyelin değerlendirilmesinde kullanılacak **ilkeler**:
 - Doğal ve tarihi çevrenin korunması
 - Kentin tümünün bir turistik figür olarak pazarlanması
 - Ekonomik gelişme açısından süreklilik sağlanması
 - Yerel finans ve insan kaynaklarının süreçlerde yer almasının sağlanması
 - Yerel girişimcilik ve projecilik anlayışı ile katılımcılık ruhunun geliştirilmesi
 - Resmi ve sivil sektörlerin dayanışmasının, katılımının ve bunun sürekliliğinin sağlanması
 - Ulusal ve uluslar arası ölçüler açısından gelir ve avantaj elde edilmesi

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Şimdi de adımlar halinde termalizm stratejisinin iş planına bakalım:

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir'de termal su projelerini de içeren bilgi-proje birikimi ile bilim-iş örgütlenmesini hızlandırmak üzere üniversiteler ve kamu katılımı ile sivil bir "ekonomik sosyal araştırmalar merkezi" kurulmalıdır. Bu merkezde il yüzeyine yayılmış termal suları da içerecek biçimde envanter çalışmalarının yapılması sağlanmalı, yeni çalışmalar teşvik edilmeli ve yapılmış çalışmaların yayınlanması sağlanmalıdır. Diğer yandan söz konusu ar-ge merkezi, kendi içinde veya dışında "bir iş geliştirme merkezi" oluşması için çaba göstermelidir. Ar-ge ve iş geliştirme merkezleri konularında kentün üniversitelerine, yerel yönetimlerine, sivil toplum örgütlerine (gerektiğinde bir araya gelerek gerçekleştirmek üzere) önemli görevler düşmektedir. Özellikle ar-ge merkezi, kentteki bilim ve iş oluşumlarını sponsorluk ve birlikte üretme protokolleriyle bir araya getirmeyi becermelidir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yörelerde, yerinde ve/veya taşınarak daha iyi değerlendirilebilmesi için yeni imar planı da dikkate alınarak yüksek nitelikli ve konaklama olanakları ile donanmış termal tesis projelerinin gerçekleştirilmesi koşulları zorlanmalıdır. Girişimci, yatırımcı ve mülk sahiplerinin bu konuda bilgilendirilmesi, teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal proje yatırımda bulunabilecek hedef girişimci ve yatırımcılara yönelik (tanıtım, bilgilendirme, yönlendirme türünde) paket ve nokta programlar uygulanmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yurt içi ve yurt dışı danışmanlık kuruluşlarından termal projelendirme konularında destek ve danışmanlık hizmeti alınmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- İl/yöre yüzeyine yayılmış olarak bulunan termal maden sularının önem ve öncelik sırası da dikkate alınarak yeniden fiziksel, kimyasal analiz ve tıbbi değerlendirmelerinin yapılması, böylece (yer altı hareketleri nedeniyle değişmiş olabilecek) envantere ilişkin bilgilerin yenilenmesi sağlanmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yörelerde yeni termal kaynaklar bulunması, var olanların debi ve kalitelerinin iyileştirilmesi için arama, inceleme ve araştırma çalışmaları yapılmalıdır. Bu konuda başta valilikler olmak üzere yerel yönetimler ve ilgili sivil kuruluşlar seferber olmalıdır. MTA, yerel su kanalizasyon idareleri, üniversitelerin ilgili bölümleri gibi kuruluşların bu yönlü hareketlenmeleri için çalışmalar yapılmalıdır. Yeni deprem haritaları uyarınca; sıcak su kaynaklarının aktif faylar ve yer üstü suları ile ilişkileri dikkate alınarak yeni sondaj çalışmaları yapılmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Genelde "kent turizmi" kavramına uygun olarak yöre turizminin, özelde sağlık turizminin özendirme, yönlendirme ve eşgüdümünü sağlamak üzere il temelinde "Tanıtım Konseyi" oluşturulmalıdır. Konsey kentin tarihi, kültürel, turistik ve iş potansiyelinin tanıtımını yönlendirmek üzere uzun erimli bir iş programı yapmalıdır. Uzun dönem programı, orta ve kısa döneme indirgenerek tanıtılmalıdır. Bu çalışmalara Valilik yönlendirmesinde bir danışma meclisi toplanmasıyla başlanabilir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nün görev kapsamı ile yetki, sorumluluk ve özellikle maddi ve insan kaynaklarının genişletilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Müdürlüğü'n ilin turistik nitelikli yreleriyle ilgili imar planlama, imar uygulama, projelendirme, yatırım teşvik belgesi, işletme belgesi ve tanıtım gibi konularda girişimci, yatırımcı ve işletmeciye daha fazla yardımcı ve yol gösterici olabilmesi için daha etkin olması sağlanmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Turizm işletmecisi ve girişimcilerinin yasal mevzuat, kredi imkanları ve değerlendirilebilecek termal turizm potansiyeli konularında bilgilenmeleri sağlanmalıdır. İlgili resmi mevzuatın derli toplu basımı sağlanmalı; girişimci ve yatırımcı olmaya aday kişi ve firmalara adı geçen konularda eğitim alma olanakları yaratılmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termalizm vizyonuna ışık tutacak biçimde seminer, konferans ve panel türünde çalışmalar yapılmalıdır. Yerel seminerlere bilim, tıp ve iş dünyasının katılımı ile önce ulusal, daha sonra uluslar arası boyutlara ulaşması sağlanmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yerel tıp fakülteleri ve hastanelerin desteği ve katkılarıyla sağlık turizmi ve termal sıcak sularla tedavi konusunda ulusal ve uluslar arası atölye (workshop) çalışmalarını yapılmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Turizm acentaları ile turist rehberlerinin söz konusu yörenin şifalı sıcak suları konusunda bilgilenmeleri yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü, yerel yönetimler ve üniversitelerin katkılarıyla konu olarak sıcak su zenginliklerini de içerecek biçimde turizme yönelik kurs, sertifika programı ve eğitimler düzenlenmeli; basılı ve görsel yayınlar üretilmelidir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- İlk öğretim okullarından başlamak üzere söz konusu yörenin termal olanaklarının öğrenciler tarafından bilinmesi sağlanmalıdır. Okullarda termal kaynakları değerlendirmeye yönelik yaklaşımları hedefleyen kompozisyon, makale ve resim yarışmaları açılabilir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yerel kültür-sanat festivalleri bağlamında termal turizm fikrinin de işlenmesi ve tanıtılması gündeme alınabilir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eğer bölgenin bilimsel / teknolojik / akademik / tıp potansiyeli uygunsa (-ki Eskişehir bu açıdan uygundur) kongre turizmi fikrinin, sağlık turizmi ile birleştirilebilmesi için var olan termal tesislerin kullanılma yolları araştırılmalıdır. Sivil toplum kuruluşları söz konusu potansiyel ve tesisleri üyelerine tanıtmak üzere kongre, konferans ve festival türü etkinliklerini bu bölge ve tesislerde yapmaya özen göstermelidirler.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Yerelde hazırlanıp yayımlanan İnternet sitelerinde şifalı sıcak sular konusunun da yer alması sağlanmalıdır. Bu konuda adı geçen sitelerin yöneticileri ile iletişime geçilmeli; site geliştiricilerin ihtiyacı olan yazılı ve görsel malzeme ile desteklenmeleri sağlanmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Bölgedeki termal potansiyelin ülke çapında ve uluslar arası düzeyde pazarlanabilmesi için uygun bir pazarlama programı belirlenip gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Bu amaçla üniversitelerin iş adamı / girişimci / sanayici / tüccar / esnaf sivil örgütleri ile bir araya gelmeleri yararlı olabilir. Var olan ürün ve hizmetlere ek olarak yeni karmaların oluşması yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Değişik talepleri olan turistik termal hizmet müşterilerinin ihtiyaçlarının karşılanması için termal ürün çeşitliliğini sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalardaki ürün ve hizmetlerin, "kent turizmi" bağlamında diğer turistik (tarihsel, kültürel vb) karmalar ile birlikte değerlendirilmesi göz önünde bulundurulmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Eskişehir termal potansiyeline uygun kür / tedavi türleri araştırılmalı ve modellenmelidir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal turizm işletmesinin öğeleri olan reklam, satış geliştirme ve halkla ilişkiler konusunda programlı çalışmalar yapılmalıdır. Bu konularda turizm işletmelerinin yeni eğitimler almaları teşvik edilmelidir.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Termal turizm hizmetlerinin spor, dinlenme, eğlence ve kültürel etkinlikler gibi diğer rekreasyon öğeleri ile birleştirilerek yeni hizmetler üretilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Dış girişimci, yatırımcılar ile hizmet müşterilerine ulaşmak için uluslar arası platformlara erişme çalışmaları yapılmalıdır. Uluslar arası yayınlar ve İnternet sitelerinden bu amaçlara yönelik olarak yararlanılmalıdır. Termalizm konusunda ulusal ve uluslar arası bilimsel etkinlikler ile iş alanlarında yer alınmalıdır.

Eskişehir'de Termal Turizm Potansiyelin Değerlendirilmesi

- Başta termalizm olmak üzere Eskişehir-Afyon-Kütahya gibi illere yayılmış olan yerel potansiyel bir yarışma ögesi olmaktan çok, bir ortaklık konusu olarak değerlendirilmelidir. Bölgesel alan (havza) fikrini geliştirmeliyiz. Eskişehir olarak diğer illerle birlikte termalizmi de içeren bölgesel proje ve programlar geliştirebiliriz. Bu bağlamda illerdeki resmi ve sivil kuruluşlar (ticaret ve sanayi odaları) bölgesel koordinasyon amacıyla bir araya gelmeyi düşünmelidirler.